

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiulu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . 3 fl. v. a.
„ patrarin de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

34, 209.

Noi **Franciscu Iosifu** antaiulu cu ajutoriulu grati ei lui **Dumnedieu Imperatu** alu Austriei, Rege apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, si alu **Lodomeriei s. a.** Archiduce alu Austriei, Mareduce alu Cracoviei, Duce alu Lotaringiei, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carniolei, si alu Bucovinei, alu Silesiei de susu si de josu, Mare principe alu Transilvaniei, Marchionu alu Moraviei Comite alu Habsburgului si alu Tiroliei s. a.

Comendamu memoriei notificandu cu acést'a tuturo ru caror'a se cuvine, cà Noi condusi de propensiune parintésca si de gratia catra credintiosii Nostri, cari apartieniu la eparchi'a romana greco-orientala aradana, — dupa ce in urm'a alegerii preavenerabilului in Cristosu parinte **Procopiu Ivacicoviciu**, consiliariulu Nostru intimu in cele secrete, a fidelulu Nostru sinceru iubitu, de arhiepiscopu-metropolitu greco-orientalu romanu, si in urm'a preagratiósei intariri a acestei alegeri din partea Nóstra, devenindu in vacantia scaunulu episcopescu greco-orientalu aradanu, sinodulu acesteiasi eparchie romane greco-orientale aradane in sensulu articululu de lege IX. din anulu 1868. si alu ordinatiunei Nóstre regesci emanate pe bas'a acestui'a sub 28. Maiu 1869. s'au adunatu la 23. Noemvre 1873. in liber'a cetate a Nóstra Aradu, pentru a alege episcopu, si cu maiortatea absoluta a voturiloru reprezentantiloru sinodali pre venerandulu **Mironu Romanul** archimandritu si consiliariu alu Nostru regescu, iubitulu fidelu alu Nostru l'au alesu de adeveratu si legalu episcopu alu seu; ér sinodulu episcopescu greco-orientalu romanu aflandu acésta alegere de conforma canóneloru bisericii, Ni-a venitu cu acea umilita rogare, ca aprobandu-o acésta, preagratiósu se o intarimu: induplecandune voiosu la acést'a rogare, si luandu in gratiósá consideratiune nunumai viét'iá nepatata a anumitului **Mironu Romanul** curatieni'a esemplara a moralei lui, distinsele merite ce si le-a castigatu si pana acum, neobosit'a si zelós'a implinire a detorintieloru sale si pe langa aceste autoritatea si precelinti'a lui cunoscuta la toti cei din pregiurulu seu, asemenea virtutile preclare si multele proprietati sufletesci si precelentie ale lui, cuvenite unui archiereu; ci considerandu totodata sciintiele lui eminente, desteritatea lui in conducerea trebiloru si modalitatea lui preintuitiva in pertractarea afaceriloru concrediate lui, nu altminte fidelitatea lui comprobata tot'deuna catra Noi si catra preanalt'a Nóstr'a Casa, precum si catra tiér'a Nóstra Ungari'a, catra constitutiunea si legile aceleia, in fine considerendu juramentulu depusu in manile Nóstre in modulu celu mai rigorosu si mai solenelu despre acésta fidelitate, ce va se o pastreze pentru totdeun'a: pe bas'a alegerii lui intimpinate de aplacidarea Nóstra pre Densulu cu scire secura cu dejudecare matura si cu

o binerecugetare a sufletulu, din plenitudinea potestati Nóstre, prin puterea dreptulu Nostru preanaltu l'amu intaritu preagratiósu si l'amu aprobatu in demnitatea sa episcopésca precumu cu acést'a ilu intarimu si aprobamu de episcopu greco-orientalu romanu alu Aradului.

Pre acél'a insusi dar lu-imputernicimu se implinésca tóte functiunile episcopesci ale bisericei si religiunei sale, si pana candu — precumu asteptamu dela densulu cu tóta increderea — va remané in fidelitate indetorata catra Noi si catra preanalt'a Nóstra Casa, precum si catra tiér'a Nóstra Ungari'a, catra constitutiunea si legile acelei'a pana atunci liberu si in pace, fora nici o pede-ca ori contradicere se se folosésca in intrég'a sa diecesa de tóte usuantiele, drepturile, beneficiile si prerogativele ce-i competu lui ca atarui'a, si acelea se le intrebuintieze si folosésca.

Intru a caror'a mai mare crediamentu amu estradatu literile acestea provideute cu propri'a Nóstra subscriere si cu sigilulu mai mare pendinte prin manile sinceru iubitului fidelu alu Nostru Spectabilulu si Magnificulu **Augustinu Trefort**, ministrulu Nostru ungaricu, de culte si instructiune publica, in capital'a Nóstra Buda-pest'a, la siepte Decembre anulu Domnului un'a mia optu sute si sieptediece si trei, ér alu Domnului Nóstre in Ungari'a Boemi'a si altele alu dóuediece si sieselea.

Franciscu Iosifu, m. p.
(L. S.)

Augustinu Trefort, m. p.

PROCOPIU.

Din mil'a lui **Dumnedieu Arhiepiscopu** si **Metropolitu** alu Romaniloru de relegea greco-reseriténa din Transilvani'a si Ungari'a; Consiliariu intimu actuale de statu alu Maiestatii Sale C. R. Apostolice.

Deórace Cristosu adeveratulu **Dumnedieulu** nostru, carele in chipulu limbeloru de focu a trimisu din ceriu pre preasantulu **Duhu** preste santii sei **Invetiacei** si **Apostoli**, a asiediatu prin lege in sant'a s'a biserica trepte si cinuri mai inalte, alegendu mai nainte **Apostoli**. **Episcopi** si **Pastori** aceiasi santei sale biserici, dela carii indreptatorii bisericii lui **Dumnedieu** si **pastorii** turmei lui **Cristosu** pana si in diu'a de astadi prin primire unulu dela altulu s'au invrednicitu a se face partasi acelorur daruri si daruiri; si deórace prin alegerea **Smereniei Nóstre** ca a fostulu **Episcopu** alu Aradului de **Arhiepiscopu** si **Metropolitu** alu romaniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, eparchi'a de **Dumnedieu** scutita a Aradului a remasu fara **Archipastoriulu** seu; éra detorinti'a chiemarii **Nóstre** metropolitane, carea dela **Dumnedieu** si dela Sant'a nóstra **Biserica** dreptredintiósá reseriténa, precumu si dela Maiestatea Sa cesaro-regésca si

apostolica Imperatul Austriei, Regele Ungariei si Marele Principe alu Transilvaniei Franciscu Iosifu I. ni este *Nóue* inredintiata pentru romanii greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, poftesce dela *Noi* a ne ingrigi de Archierei pentru eparchiele metropoliei *Nóstre*, si acelor'a a li dá Episcopi prin alegerea persónelor iubite de Dumnedieu, vrednice si inzestrate cu insusiri, ce se rece-ru la portarea jugului Evangelicescu, ca asia dreptu sè se indrepteze cuventulu adevărului lui Dumnedieu: de acea dara *Noi* insine si cu Sinodulu nostru archierescu, avendu in vedere alegerea de episcopu severita in sino- dulu eparchiei Aradului la 12. Noembre, 1873. si facendu despre acést'a multa cercare si ispitire in sinodulu nostru archierescu din 13. Noemv're, 1873, amú alesu si *Noi* cu o gura si cu o anima la o asia vrednicia Archierésca, si de Episcopu alu eparchiei Aradului pre preaiubitulu de Dumnedieu Archimandritu si Vicariu episcopescu in ace- easi eparchia a Aradului, parintele *Mironu Romanul*, avendu privintia la tari'a lui cea de ortodoxia in credinti'a si legea santei nóstre dreptcredintióse Biserici apostolice reseritene, apoi la rêvn'a si serguinti'a lui pentru biseric'a lui Dumnedieu si pentru mantuirea turmei lui Cristosu, precumu si la curatien'i'a vietii si a naravurilor lui, ce póte fi si turmei incredintiata archipastoriei sale icón'a faptelor bune crestinesci, nu altmítré fiindu *Noi* incre- dintiati si despre neclati'a si ferbintea lui credintia si alipire catra Maiestatea Sa cesaro-regésca si apostolica Franciscu Iosifu I. si catra atotpreanalt'a Aceluiasi casa domnitória si in sfersitu despre rêvn'a lui catra inte- resele atotpreanalte imperatesci si despre nisuinti'a den- sului de a indemná la acestea si turm'a siesi incredintiata; ér Maiestatea Sa cesaro-regésca si apostolica prin preanalt'a resolutiune dia 7. Decembre, 1873. s'au indu- ratu a aprobá alegerea nóstra si a intari preagratiosu de *Episcopu alu Aradului* pre acelasi parinte Archimandritu *Mironu Romanul*. *Noi* asiadara pre insusi acel'a parinte Archimandritu cu puterea data *Nóue* dela Dumnedieu chiamandu Darulu preasantului Duhu, in diu'a de astadi l'amu hirotonitu de Episcopu alu *Aradului* si alu tienu- turiloru, orasielor si satelor tietitórie de acést'a epar- chia, rediamati fiindu pe fagaduit'a credintia si alipire alui in fati'a bisericeii cu cuventulu si in scrisu data, si nadajduindu fôrte, cá acestea le va si tiené nevetamatu, si mai alesu va observá si catra Smereni'a *Nóstra* ciusti- rea, ascultarea si supunerea, ce se cade dupa canóne si dupa juramentulu depusu; de unde prin punerea mani- loru Smereniei *Nóstre* cu darulu santului Duhu celui ce tóte le deseversiesce acelasi are pe sine vrednici'a archi- erésca si ocarmuirea bisericii poménitei Eparchii a *Aradului*, precumu si daru si putere dupa ronduié'l'a santei nóstre bisericii dreptcredintióse reseritene prin punerea maniloru si prin rugatiuni a pune Cetitori, Cantareti, Ipodiaconi, Diaconi, Presbiteri deseversiti si Protopresbiteri in biseri- cel e eparchiei Aradului, precumu si Igumeni in monastiri care se tienu de acea eparchia, si tóte cele ce lui ca unui Archiereu, carele dupa asiediamintele bisericesci este alesu si prin Maiestatea Sa cesaro-regésca preagratiosu intaritu si prin *Noi* santitu Episcopu, i se cuvinu, si i se cadu, ale face si implini intru zidirea turmei sale cei duhovnicesci dupa tipiculu santei maicii nóstre bisericii ortodoxe reseritene. De acea dar *Vóue* Iubitiloru Crestini din scuti't'a de Dumnedieu eparchia a Aradului, Preotiloru si Mireniloru de ori ce stare, de ori ce trépta si versta, Ve anunciamu prin acést'a a *Nóstra Gramata* pre Prea- santitulu Domnu *Mironu Romanul* de Episcopu alu vostru, recomandendu: ca laudatu-aceluia, ca Episcopului, Inve- tiatoriului si Pastoriului vostru, carele póta pe sine chipulu antaiului pastoriu, alu lui Isusu Cristosu Mantuitoriului,

sè ve plecati bucurosu si sè-i aretati supunere si cinstire indetorata ca fii sufletesci, si sè-i dati cu tóta voi'a celea cuviintióse pentru traiulu vietii lui.

S'a datu in resiedinti'a *Nóstra* archiepiscopo-metro- politana din Sibiiu, la 13. Ianuariu anulu Domnului 1874.

(S. L.)

Susu pomenitulu smeritu
Archiepiscopu si Metropolitu
Procopiu Ivacicoviciu, m. p.

(Adeverintia pe dosulu Gramatei.)

Acést'a Gramata metropolitana s'a publicatu in Biseric'a catedrala din Aradu.

Aradu in 3/15. Februaru, 1874.

Nicolau Pope'a, m. p.
Archimandritu si Vicariu Archiepisco-
pescu, Mandatariu metropolitau.

Introducerea Preasantiei Sale Episcopului Mironu Romanulu in scaunulu seu episcopescu alu Aradului.

Parintele mandatariu metropolitau, preacuviosulu archimandritu si vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a sosl aici in Aradu inca in 1. Februaru a. c. spre a cores- punde insemnatei sale insarcinari, de a introduce in scau- nulu episcopescu pre anteiu-alesulu episcopu diecesanu in restaurat'a nóstra metropolia romana.

Bine venita a fostu—dupa noi—acést'a missiune pentru preameritatulu demnitariu bisericescu alu nostru si au- toru alu „Vechei Metropolii“, càci avuramu ocaziune de alu vedé, audí si cunósce mai bine nu numai noi cei ce sinceru l'amu stimatu si pana acuma, ci chiaru si acei frati ai nostri, cari, durere, pana aci, fora vin'a lor, erau influintiati de informatiuni sinistre facia de Precuvios'i'a Sa.

Solemnitatea introducerii precum se scie din literile Escelentiei Sale, parintelui archiepiscopu si Metropolitu, publicate in Nr. 4. alu Luminei s'a inceputu in 3/15. Febru- ariu, carea este Duminec'a lasatului de carne din a. c.

Deja la órele 10 a. m. biseric'a catedrala erá inde- suita de ómeni. Erá acést'a timpul hotaritu pentru introducere.

Publiculu, ca nici odata, deja fôrte de timpuriu se adunase la biseric'a, asteptandu intrarea prima a episco- pului nou in catedral'a sa.

In chorurile, de a drépt'a si steng'a altariului, anga- giate cu vr'o trei dile nainte, postau frumósele dame, in- tocmai ca fetiórele din evangelia cu candelile, spre a in- timpiná Mirele ce vine.

De a drépt'a si steng'a amvonului o multime de scaune pe care ocupau locu corpurile reprezentative ale comitatului, orasiului justitiei, ostasimeii, finantieii si a.

Langa scaunulu archierescu, pre unu postamentu colo- ratu, erá asiediatu unu fotoliu si o mésa pentru manda- tariulu metropolitau. In altariu erau imbracati in ornate bisericesci pentru liturgisire siese protopopi, patru preoti si unu protodiaconu.

Dupa o pauza si o linisce incordata, Prea Santi'a Sa parintele episcopu, insocitu de mandatariulu metro- politanu parintele archimandritu Nicolau Pope'a, sosl in sant'a biseric'a, si inpartasindu binecuventarea archierésca la toti; stete nainte usiloru imperatesci pe postamentulu verde. Chorulu teologiloru, dupa renduiéla, intóna „mari- rea archiereului“ ér preotii liturgisitori din altariu aducu ornatele archieresci pentru liturgisire, si imbraca pre noulu Episcopu. Privirile tuturor'a erau indreptate asupra Preasantiei Sale, pre carele publiculu nostru pentru prim'a data lu-vediú in costumu archiereescu.

De locu ce protodiaconulu rosti „asia sè lumineze lumin'a Ta inaintea ómeniloru etc.“ si parintele episcopu cu trichirile impartasi poporului binecuvantarea arhierescă, — mandatarulu metropolitanu, parintele archimandritu cu vóce inalta rosti urmatóri'a cuventare de introducere:

Preasantite Parinte Episcópe!

Preaonoratiloru Domni si Frati!

„Sunt mominte in viéti'a omenésca, pentru individi ca si pentru popóre intregi, in cari si unii si altii departanduse de ocupatiunile de preste di, imbraca haine de serbatória, pentruca schimbati in cugete si sentieminte, schimbati in fiinti'a loru intréga, se aduca lauda si multiamita lui Ddieu pentru o intemplantare norocósa, pentru unu bine mare de care se facura partasi.

Unu astfelu de momentu este si celu de facia, in care fratii aradani respective credintiosii din eparchi'a Aradului, cu mieu mare, din apropiere si din departare, imbracati in haine de serbatóre alergara la acésta santa biserică, pentruca se dea lauda, preamarire si multiamita Dumnedieului poteriloru, pentru unu evenimentu de mare insemnatate, pentru faptic'a si canonic'a reintregire a scaunulu episcopescu alu eparchiei Aradului. Unu evenimentu acést'a Domniloru, care se póte dice că este celu din taiu in dieces'a Aradului; unu evenimentu prin care dorintiele si aspiratiunile celoru betrani se aducu la indeplinire, nesuintiele si luptele celoru tineri se incoronédia cu rezultatele celemai imbucuratórie, si institutiunile nóstre cele nóue bisericesci si capeta a loru valóre adevérata.

Da Domniloru, parintii Dvóstra inca ar fi doritu din inima a se face partasi la o bucuria, cum e cea de astadi a filoru loru, dara ei nu o potura ajunge din caus'a vitregitatii timpuriloru acelor'a.

Si in adevéru, déca aruncamu o privire cátu de repede asupr'a aceloru timpuri nefericite, apoi trebuie se marturisimu, că trecutulu bisericeii nóstre din eparchi'a Aradului inca ne infacisiadia o icóna nu mai pucinu trista, de cum este a celoralalte eparchii surori, de cum este chiar si a bisericeii mame, din Ardealu. Titlulu de astadi alu episcopiei Aradului, au nu ne documentédia acést'a pana la evidintia? Episcopii acést'a, au nu se numesce ea astadi: a Aradului, Oradii-mari, Ienopolei, Halmagiului si a partiloru adnesate din Banatu? Dara numirile acestea sunt numirile unoru episcopii apuse, titlele unoru episcopii venerabile, ce esistara in vechime, éra in urm'a impregiurariloru celoru viscolóse se stinsera, si credintiosii loru se vediura constrinsi mai pre urma asi cautá asilu si mangaiere la fratii loru din eparchi'a Aradului. Istóri'a ne spune, că la Oradea-mare amu avutu episcopia, carea numai la inceputulu veaculu 18-lea se stinsa de totu, fiindu Efremu episcopulu ei celu din urma, si că fratii nostri din acea eparchia remanendu orfani, si fiindu persecutati din tóte partile, mai pre urma si-aflara adapostirea la Episcopii Aradului. Nu din alte cause apusa si episcopii Ienopolei, ai carei credintiosi, precum si aceia ai Halmagiului, rupti de catra matc'a loru din Transilvani'a, se alipira éra si de fratii loru din Aradu.

Éra incátu pentru partile anecsate din Banatu, cine se nu scie, că unele se tienura de vechi'a episcopia romana a Temisiórei, si altele de a Lipovei? Si asia potemu dice, că eparchi'a de astadi a Aradului, infintiată pe la anulu 1695, este formata din mai multe episcopii apuse. Si acést'a este cu atât mai durerosu pentru noi — privindu la acelea timpuri fatali, de óre-ce totu pe atunci si metropoli'a mama din Ardélú si-capetá loviturele de mórte, incátu tóte legaturele intre acést'a si episcopiele ei sufragane de mai nainte, legaturi naturali si canonice, se rupsera, si unitatea bisericesca stravechia incetá cu totulu intre ele. Triste tempuri, nefericitu poporu!

Trecu multu, fórté multu pana candu, in mediloculu atátoru suferintie gréle, candu totulu éra in agonía, — provedinti'a ddieésca ne trimise pe scaunulu arhierescu in Ardélú pre unu alu doilea Moisie, carele casi celu din taiu, cu poterea mintei si a inimei sale, despicanu marea, nu de apa, ci de negura si de intunerecu ce acoperéu biseric'a romaniloru, isbuti in fine a ne scóte la limanulu dorintieloru — la libertatea bisericeii. Acestu arhiereu mare, fericitulu si pré demnulu de amintire arhieriscopu si Metropolitu Andreiu baronu de Siagun'a, sciú prin multe lupte si nevoi, a ni recascigá unitatea bisericesca pierduta, autonomi'a si independintia bisericeii nóstre nationali, si a ne organisá astu-feliu, prin concursulu nostru, incátu ne facu possibila liber'a administrare a tuturoru afaceriloru nóstre bisericesci, scolari si fundationali.

Pe bas'a acestei organisatiuni canonice a constitutiunei nóstre celei tinere bisericesci, furamu norocosi a ne alege mai deunadi pre metropolitulu nostru, si totu pe bas'a acelei'a se indeplinesce acum si loculu vacantu de episcopu alu Aradului. Pentruca, cum se scie, prin inaintarea Escelentiei Sale fostulu episcopu alu eparchiei Aradului Procopiu Ivacicoviciu, la demnitatea de arhieriscopu si metropolitu alu nostru, devenindu scaunulu episcopescu alu eparchiei amintite in vacantia, venerabilulu sinodu eparchialu tienutu aici in Aradu in 11 Novembre a. tr. alésa de episcopu pre archimandritulu si vicariulu episcopescu alu acelei eparchii, precucuviosulu parinte Mironu Romanu. Acésta alegere sinodala incuviintianduse din partea preasantitului sinodu arhierescu, si aprobanduse si de catra Maiestatea Sa. ces. si reg. apostolica, preainaltiatulu nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I. prin preainalt'a resolutiune din 7. Decembre, 1873. susu laudatulu parinte archimandritu se chirotoni in 13 Ianuariu a. e. in Sibiiu, prin Escelenti'a Sa par. arhierepu si metropolitu Procopiu, cu conlucrarea preasantiei sale parintelui episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, intru arhiereu deplinu, provediendu-se cu gramat'a metropolitana si investinduse astfelu cu jurisdictiunea episcopésca pentru dieces'a Aradului, éra cu introducerea factica a preasantiei sale noului episcopu in eparchi'a sa, binevoi Escelenti'a Sa par. arhierepu si metropolitu a me insarciná pre mine.

Fiindu deci onoratu cu acésta misiune destinsa, ca mandataru metropolitanu, mi-iau voia a dá cetire respectiveloru scripte, si adeca mandatulu metropolitanu, diplómei imperiali-regali, si gramatei metropolitane. (Urmédia cetirea scriptelor amintite, si introducerea noului episcopu in scaunu.)

Éta dloru, scaunulu episcopescu alu eparchiei Aradului in facta reintregitu! Éta dloru, că biseric'a si-aflá mirele, si eparchi'a episcopulu seu, nu impusu de nimeni, ci alesu de dvóstra, nu dupa o asteptare indelungata, ci nici preste trei luni deplinu, — nu pre unu strainu de nationalitate, ci pre unu fiu si frate alu dvóstra, din sinulu poporului!

Mai nainte dloru, eparchi'a Aradului in sa trebuia se astepte timpu indelungatu, de multe ori ani intregi pana ce se reintregea, devenindu in vacantia. Ba istori'a ne spune, că odata 9 ani de dile, dupa necredintiosulu Martinoviciu remasa ea fora episcopu. Căta dauna pentru biserică, fiindu lipsita atât'a timpu de archipastoriulu seu!

Mai nainte dloru, eparchi'a Aradului inca si primia episcopii din manile celoru straini de nationalitatea nóstra romana, fora nici unu concursu seu influentia legala a clerului si poporului eparchialu, prin denumire. Ba cei mai multi dintre acei episcopi, — dealtminte póte buni si zelosi — erau si insisi straini de sange si limba. straini de datinile si obiceiurile credintiosiloru eparchiali. Câte

neplaceri si scârbe nu se nasceau demultori din atari impregiurari, pentru eparchiali? Era astadi, astadi se suie pe scaunul arhierescu acel'a, pre carele insive l'ati alesu, din increderea comuna, din vointi'a libera. Ce mangaiere acést'a in asemanare cu neplacerile de odinioara!

Mai nainte dloru episcopii dvóstra, cu o mica esceptiune, erau persóne totu necunoscute, ale caror'a aplecari, cualificatiune si conduita nu le scia-ti de locu. Era astadi, la trépt'a episcopésca se inaltia unu barbatu, pre care l'ati cunoscutu din pruncia, fiindu-cà a fostu alu dvóstra, fiulu poporului eparchialu, carele a traitu aici la episcopia, sub ochii dvóstra, trecandu din trépta in trépta, cascigandu-si si inmultiandu-si cunoscintiele teoretice si practice, si pregatinduse anumitu pentru inalt'a chiamare episcopésca, observanduse astufeliu ordinea canonica ieratica.

Éta dloru statutulu organicu, cà daca se intrebuintiédia bine, fructele salutarie nu potu remanea inderetru; precumu din contra, daca elu se intrebuintiédia reu, pericolulu póte fi si mai mare decâtu sub absolutismu.

Prea stimatiloru Domni!

Inalta cu adeveratu si frumósa este chiamarea episcopésca; dara eu dicu, cà pre câtu de inalta si frumósa, pre atât'a de grea este ea totuodata. Pentru-cà „episcopii sunt lumin'a lumii; lumin'a loru asia trebue se luminedie inaintea ómeniloru, ca vediendu faptele loru cele bune, se marésca pre tatalu din ceriuri.“ Aici se cuprinde totulu, totulu se cuprinde in aceste cuvinte ale scripturei; pentru-cà aici se cere dela unu episcopu mai antaiu lumina, nu ca sè se ascunda, ci ca se luminedie tuturoru, si alu doilea se ceru fapte, pre care se le urmedie toti ómenii. Episcopii dara au se fie exemplari de virtute; ei au se premérgea cu exemplulu celu bunu in tóte, nunumai cu cuventulu ci si cu fapt'a. Si acést'a este fórté greu; la acést'a se cere o resignatiune deseversita, pentruce si potemu dice: cà numai acelu episcopu care cunósce acésta greutate a chiamarei sale, o imbraca cu demnitate, adeca nu pentru sine, ci pentru biserica; éra celu ce nu o cunósce, si nu o simte, acel'a nu o imbraca cu demnitate, pentru-cà nu o imbraca pentru biserica, ci pentru sine si interesele sale personali.

Preasanti'a sa parintele episcopu alu dvóstra, a marturisu insusi greutatea sarcinei ce o luà asupr'a-si la hirotonire, semnu invederatu, cà preasanti'a sa o cunósce pe deplinu si e petrunsu pana la inima despre insemnatatea misiunei sale. Primiti-lu deci dloru cu bucuria, imbracisiatu-lu cu caldura si intimpinati-lu pre preasanti'a sa cu iubire fiiésca pe tóte cararile activitatii sale arhieresci, pentru-cà numai asia i-va fi cu potintia a conduce eparchi'a spre indestulirea si binele comunu!

Prea santite parinte Episcópe!

Candu la hirotonire in Sibiiu, ai bine voitu a accentuá sarcinile cele multe si grele impreunate cu oficiulu episcopescu, ai adausu totu odata, cà sarcinile aceste Ti-se inlesnira multu prin constitutiunea bisericésca canonica, restituita prin marele Andreiu.

Asia este preasantite, dar se nu uitamu, cà mai este inca o sarcina, cea mai grea intre tóte, cea mai grea decâtu tóte luate laolalta, si acést'a este: greutatea cea apesátóre a inimei, causata chiar prin implinirea detorintieloru. O greutate acést'a, de care nici unu barbatu de positiune inalta, iubitoriu de adeveru, si nici chiar marele Andreiu, nu a fostu scutitu. Unu episcopu are „se invetie, se mustre se spuna adeverulu cu vreme si fora de vreme“ — si acést'a nu tuturoru este placutu, ba de cele mai multe ori trage ura dupa sine pentru respectivulu. Deie-Ti Ddieu preasantite, tari'a inimei, pentru-ca se poti purtá si acésta sarcina, — deie-Ti Ddieu virtute pentru ca se

poti purtá tóte sarcinile arhieresci, si astfeliu invingandu-le deplinu, se poti pastóri indelungu biserica lui Cristosu spre marirea lui Ddieu si fericirea clerului si poporului eparchialu!“

Vorbirea acést'a escelenta a parintelui archimandritu si mandataru metropolitanu, carea fu ascultata cu cea mai mare atentiune din partea publiculu, a cuceritu inimile tuturor'a si a lasatu o suvénire nestérsa si dulce pentru totudeun'a in Aradu; publiculu la ascultarea acestei vorbiri pre langá afectele de bucuria au fostu cuprinsu si de afectele intristarei, càci parintele archimandritu fece pe scurtu istoriculu episcopiei Aradului, care mai multu ne infacisiédia o icóna trista. Parintele archimandritu N. Pope'a, pana aci prea pucinu cunoscutu naintea poporului din eparchi'a Aradului, prin vorbirea sa, a castigatu pe deplinu simpatihile tuturoru eparchiotiloru nostri. Meritele acestui barbatu mare in biserica nóstra, déca pana aci nu au fostu recunoscute, astadi este timpulu candu ele trebue se fie apretiuite dupa adeverat'a loru valóre, si avemu firma convinctiune cà celu pucinu biserica nóstra i va fi cu recunoscintia.

Sfersinduse vorbirea de introducere a mandatarului metropolitanu, Preasanti'a Sa dlu Episcopu, din scaunul arhierescu, adreséza urmatóriele cuvinte pastorale filoru sei sufletesci:

In numele Tatalui si alu Fiiului si alu santului Duchu!

„Cu frica lui Dumnedieu, cu credintia si cu dragoste me plecu naintea providentiei dumnedieesci, carea dupa sufragiulu clerului si alu poporului eparchiei aradane, prin preasantitulu sinodu episcopescu alu provinciei nóstre metropolitane m'a chiamatu la scaunulu acést'a episcopescu, ca se portu jugulu evanghiescu de a pasce cu cuventulu lui Dumnedieu turm'a concrediuta mie, si a guverná apostolesce in Domnulu eparchi'a de Dumnedieu scutita a Aradului.

Multe si grele au fostu totdeun'a sarcinile unui archipastoriu; dar mai multe si mai grele sunt ele acumu, candu cu reintrarea in viétia a institutiuniloru vechi canonice, cari prin valurile timpuriloru vitrige erau delaturate, in administratiunea bisericésca se semte mai multu de câtu ori-candu necesitatea, de a se aduná si a se pune in lucrare armoniósa tóte poterile spirituali si materiali ale crestiniloru, spre a se consolidá noulu nostru Sionu intru folosulu sufletescu alu crestiniloru, si spre marirea numelui lui Dumnedieu.

Tragendu séma la sarcinile grele ale unui Archiereu, sponendu-mi in cumpena preamarginitele mele poterii ar trebui se stau aici de totu uimitu sub presiunea celoru mai incordate ingrigiri, déca nu asiú avé radiemulu puternicu: credinti'a mea in preabunulu Dumnedieu, a carui'a portare de grige m'a petrecutu in tóte dilele vietii mele, si déca nu asiú avé deplina incredere in maturitatea, in zelulu si in bunavointi'a clerului si a poporului eparchialu, care e chiamatu a mesprigini deadreptulu si prin reprezentantii sei in administrarea trebiloru eparchiali.

De mi-ar si lipsi celea lalte multe indemnuri ale ferbintei mele iubiri catra clerulu si poporulu eparchiei acesteia: insasi solenitatea dilei de astadi, concursulu acést'a maretu alu clerului si poporului eparchialu, e de ajunsu spre a face: ca in momentul acést'a sè se bucure sufletulu meu in Domnulu, carele m'a imbracatu in vestmentulu mentuirei si cu hain'a veseliei m'a imbracatu; carele mi-a datu mie poporu alesu, poporu iubitu, cu care se potu lucrá in buna intielegere spre binele santiei nóstre biserici.

Temeiulu la prosperarea trebiloru nóstre bisericesci in nou'a stare a lucruriloru este depusu in statutulu no-

cu organicu claditu pe asiediamentele canonice ale bisericii ortodoxe. Avemu dar prim'a detorintia, sè ni-lu pas-tramu bine tesaurulu acest'a scumpu; sè-lu folosimu cu tric'a lui Dumnedieu, in buna contielegere fratiésca; sè apedamu din biserica lui Cristosu tôte interesele personali; sè ni intrunimu tôte poterile si sè ni concentramu tóta lucrarea numai spre binele comunu alu societatii noastre, si spre marirea lui Dumnedieu.

. In vietuirea nòstra ca crestini adevèrati avemu sè remanemu totudeun'a credintiosi asiediamintelor canonice ale bisericii universalu; sè ni pastramu cu scumpetate ritulu si traditiunile nòstre dupa adevèrat'a ortodoxia; sè porimu in tôte celea bune si de folosu sufletului, dupa invetiatur'a evangheliei si dupa indrumarea canónelor, ferindune de inointuri, cari aru potè schimbá prototipulu santei nòstre biserici resaritene.

Credintia nòstra catra Maiestatea Sa domnitoriulu Imperatu si Regele nostru Franciscu Iosifu I. si catra preanalt'a casa domnitòria habsburgo-lotaringica, o vomu pastrá pentru totdeun'a ca pre cea mai frumòsa virtute cetatienésca, sciindu fòrte bine: cà autonomi'a bisericii nòstre, pacea din launtru, corelatiunile bune catra alte biserici, asiediamintele nòstre liberali si tóta bunastarea bisericii nòstre nationali dupa Dumnedieu avemu de a o multiamí mai multu inimei celei preaparintesci a monarhului nostru.

Ca patrioti buni trebue sè fimu cu credintia catra legile fundamentali ale patriei nòstre comune; sè fimu cu supunere si ascultare catra legile, ce sunt in viétia; sè fimu loiali facia cu inaltulu guvern alu Maiestatii Sale ces. regesci si apostolice; sè damu posibil'a spriginire organelor publice in trebile administrative ale statului; cu concetatiunii nostri de ori-ce limba séu religiune se traimu in pace si in dragoste crestinésca, considerandu-i pre ei ca pre deaprópele nostru, pre care Cristosu ne a invetiaturu se-lu iubimu ca pre noi insine.

Èra in celea din launtru ale eparchiei nòstre avemu sè lucramu din respoteri spre regularea parochielor, spre dotatiunea cuviintòsa a preotimei si a invetiatorilor, dela cari se astépta luminarea poporului; spre reorganisarea institutelor nòstre de crescere, teologicu si preparandialu; spre latirea culturai clerului si a invetiatorilor; spre pastrarea caracterului confesiunalu alu scòlelor nòstre poporali si cu tôte acestea spre cultur'a intelectuala si moralu a poporului basata pe adevèrurile evangheliei.

Fericitu me voiu simti: déca dupa darulu lui Dumnedieu si dupa conlucrarea iubitelui cleru si poporu eparchialu voiu vedé fructele salutarii ale archipastoriei mele in progresarea trebilor nòstre bisericesci si scolastice, spre edificarea sufletésca a poporului; èr ca acést'a se o potu ajunge, cuventulu meu celu dinteiu pastoralu, care din scaunulu archierescu lu-indreptu catra iubitelu cleru si poporu alu eparchiei mele este: ca sè ve rogu iubitelor! se trairi intre voi in iubire fratiésca si in buna contielegere in tôte celea folositoru; sè-mi daruiti iubirea si increderea, cu carea sum din partea mea catra voi toti, si prin conlucrare zelòsa se me ajutorati in toti pasii mei, cari ii voiu intreprinde spre binele eparchiei mele, si preste totu spre folosulu santei nòstre biserici.

Darulu Domnului nostru Isusu Cristosu, si dragostea lui Dumnedieu Tatalu, si impreunarea Santului Duchu se fia cu voi cu toti!

Èr Tu Preacuviosu si Preavenerate Parinte Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru! du Escelentiei Sale aceluasi metropolitu alu nostru multiamirile mele ferbinte pentru parintésca ingrigire si pentru multele ostanele, ce le a avutu la indeplinirea acestui scaunu episcopescu,

si primesce si Preacuviosu'a, Ta pentru ostanele avute in acésta misiune multiamit'a-mi cordiala."

Dupa sant'a liturgia, la care a pontificatu Preasantia Sa dlu Episcopu, numeroase deputatiuni din tôte partile, se presentara in sal'a resiedintiei episcopesci, depunendu omagie de supunere fiésca archipastoriului loru sufletescu si felicitarile cordiali pentru inaltirea Preasantiei Sale la trépt'a de archiereu; intre care nu potemu a nu aminti cu deosebire tractulu protopresviteralu alu Siriei, in frunte cu demnulu seu protopresviteru Georgiu Vasileviciu, mai departe Comunitatea Covasintiu in frunte cu zelosulu seu notariu Iosifu Codreanu, si reprezentantii dela Oradea-mare, care presentara iubitelui parinte archipastoriu nou, donuri pretiose, ca dovèda eclatanta despre fiésca loru iubire si devotamentu. Apoi au urmatu unu prandiu stralucitu, la care au fostu apròpe 200 persòne in dòne despartieminte. De sine se intielege, cà la asta ocaziune n'au lipsitu nici toastele, intre care merita a se aminti cu preferintia, toastele Prea Santei Sale parintelui episcopu pentru Maiestatile sale, Regele, Regin'a si cas'a domnitòria; pentru Escelentiea Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu; pentru guvernulu tierii, ostasimea regulata si aperiatorii de tiéra; mai departe toastulu rostitu cu multa elocintia a mandatariului metropolitanu, pentru sanetatea parintelui episcopu Mironu Romanulu; toastulu Dlui I. P. Deseanu intru sanetatea parintelui mandatariu metropolitanu, in care trecutulu si meritele binemeritatulu nostru demnitaru bisericescu cu celea mai vii trasuri fusera delineate; au mai toastatu protopresviterulu Constantinu Gurbanu, apoi Mihaiu Sturz'a si. a. si. a.

Si cu acésta festivitate s'a inchiaturu si actulu introducerei faptice a Preasantiei Sale Episcopului Mironu Romanulu, carui'a din inima curata i uramu: ca bunulu Ddieu sè ni-lu tiena spre binele biserice si alu natiunii nòstre „in pace, integru, cinstitu, sanetosu, intru dile indelungate, dreptu indreptandu cuventulu adevèrului;“ sè fia facile luminatòria a biserice, icóna via de viétia crestina evangolica, parinte adevèratu alu poporului, aparatoriu neobositu si intieptu alu drepturilor lui. *anghira tare si nemisicata* in midiloculu multelor tempestati amenintatòrie ale acelu poporu din care s'a nascutu, intre care a crescutu si prin care deveni alesu de archipastoriu.

Biserica.

Multe lucruri menunte au lasatu neînsemnate coevii; apoi progeneratiunile mai indepartate au splicatu acele lucruri dupa combinatiune bine ori reu. — Asia in constructiunea intrinseca a bisericelor, scaunele in biserica orientala, cari odinioara se conferau celor mai betrani, nepotintiosi, mai meritati, uneori se facéu si obiectu de licitatiune, si asta modalitate mi se pare s'a cerculatu si prin auctoritatea bisericesca.

Aici in Aradu pe timpulu acel'a, candu trebile biserice catedrale le administrá comun'a dela biserica serbésca, cu eschiderea faptica a romanilor, precum se pòte conchide din testamentulu unui Georgeviciu, erau scaune si familiare, dar cine primiá scaunulu, trebuia se faca ceva donatiune pe sém'a biserice. Èra deci donatiune impura, apoi mai tardiu, dupa ce romanii sub conducerea lui T. Serbu, notariulu civicu, au reocupatu economi'a biserice catedrale, s'au luat in socotintia meritulu personalu, — dara s'au tieutur si licitatiuni. Usus incertus arbitrativus.

In timpulu presiedintiei mele in adunarile bisericesci mi a venit la mana unu intimatu de cuprinsulu, cà scaunele bisericesci, ca lucruri sacrate, nu potu fi obiectulu licitatiunei. Dupa cum am combinatu inceputulu scaune-

loru si starea bisericeii, in adunare am comandatu o cale midilocia, si s'a primitu ca de principiu dupa daruirea facuta pe sém'a bisericeii, *sè se iee in socotintia meritulu* si precum se pare a betranetieloru si nepotintii; apoi pe langa aceste sè se intrebe respectivulu, déca voiesce scaunu? si câtu mai voiesce se daruiesca bisericeii? Asia-dara donatiune impura.

La acésta chipsuire am devenitu cáci Cristosu scosu si alungatu fiindu din Sinagoga se adună cu ai sei in locuri ascunse, unde totu insulu standu ascultá invetiatur'a si rogatiunile. Mai tardiu in aceea dimensiune latinduse crestinismulu, s'au claditu bisericeii, la inceputu simple apoi dupa gustulu credintiosiloru, care dupa tieri erá variu, si dupa recerintiele timpului, s'au introdusu ornamente, intre acele si scaunele.

Fundamentulu formeii ornamenteloru pôte se aiba si partea sa canonica, dara la inceputu a fostu celu mai susu eneratu, demustra form'a varia in bisericea resaritena si apuséna, macar cá atunci erá un'a.

Scaunulu, de origine nu e ornamentu, podóba, ci necesitate, ajutoriu pentru betrani, bolnavi, nepotintiosi, cari nu potu stá lungu timpu in petióre.

Inceputulu crestinismului a fostu seracu. Scaune, nu indiviidii, ci comunele au facutu pe spese comue ca proprietate a bisericeii. Crescundu numerulu crestiniloru, crecea si a neputintiosiloru. Observandu-se necuvenintia, cá multi in putere de a stá, ocupandu scaune, scaunele cele pucine in bisericea orientala pe langa paretii, nu ajungéu neputintiosiloru: s'a vedutu necesitatea a asecurá pe cei neputintiosi, asia pentru acestia se asemnau scaune anumite.

Déca in legile regatului Ungariei dela inceputulu secolului XI. vom ceti multimea de mandate privitorie la umblarea in biserica, pôte cineva veni la cugetulu, cá crestinii n'au umblatu la biserica, scaunele nu li-au fostu necesarie, ce ar fi contrariu opiniunii mele in privintia origineii scauneloru, ba premitiendu cá eu vorbescu despre primitiv'a introducere a scauneloru, candu crestinii erau catra biserica atrasi prin instinctulu religiosu — tocmai din acele deducu cá legile amintite nu intielegu pe acei cretini, cari liberu au primitu crestinismulu, ci pe unguri, cari numai prin S. Stefanu au fostu siliti alu primí.

Dupa cele premise resaru dóue intrebatiuni:

Un'a din punctu de vedere a folosului, óre este mai folositórie licitatiunea scauneloru séu preferintia meriteloru, si a slabitiunei?

Alt'a din punctu de vedere a obligamentului, si a dreptatii.

Prim'a e deslegata in origiunea scauneloru tocmai déca acele nu s'ar privi ca lucru sacratu a bisericeii, cáci déca bisericea seraca a fostu, este si adi ajutata prin daruirile, beneficiile credintiosiloru fora alta resplata, de cátu dóra in casulu mortii, ingropatiunea aprópe de biserica, séu in casulu betranetieloru, slabitiunei, unu scaunu; apoi betranetiele si slabitiunea adi tocma asia merita privintia, ca odinióra, altucum nu sciu licitatiunile impórta atât'a cátu daruirile crestiniloru si respectarea meriteloru.

Din punctu de vedere a dreptatii inca mai convine donatiune impura, adeca privintia meriteloru si a daruirei noue, decátu licitatiunea: cáci multe daruiri au fostu concomitate de ceva conditiune, cum a fostu, d. e. alui Georgeviciu, care in viétia a daruitu clopotulu celu mare, care pentru bisericea catedrala nou edificata in an. 1863 de nóu s'a tornatu, éra in casulu mortii a lasatu mi se pare 500 fl. adangandu cá scaunulu femeiescu atunci folositu de familia, se remana la familia pe langa adausu, cá din familia cine va primí scaunulu, pentru acél'a se faca nóua daruire pe sém'a bisericeii. Acuma, déca bise-

ric'a primesce legatulu, séu beneficiulu ori cum legatu ceva conditiune, prin acé'a s'a obligatu a implini si conditiunea.

Acé e vórba numai de principiu, observandu cá, d aplicarea rationala a acestu'a pôte multu aterná bunastrea bisericeii, cáci au fostu cretini sunt si adi, — avem esemple, — si vor fi, cari in starea avuta facu daruiri in semnate, dara fiinducá venitoriulu nu aterna dela noi, dela provedintia, — la betranetie deveniti in stare d compatimitu, candu ar avea lipsa de scaune, sunt siliti stá séu a siedé langa pitiórele altor'a, asia esemplu n va indemná pe cretini la daruiri.

Lucrulu e neinsemnatu, dar din respectulu caus bisericescii merita mai seriósa atentiune.

Arcoel.

ODA

CATRA

ILLUSTRITATEA SA DOMNULU MIRONU ROMANULU

Episcopulu greco-orientalu alu Aradului-Oradii-Mari
Halmagiului-Ienopoliei si a partiloru anessate, consilieriu regescu

in semnu de profunda reverintia

CU OCASIUNEA SOLENITATII DE INSTALARE

DE CATRA

JUNIMEA ROMANA GRECO-ORIENTALA STUDIOSA IN
ORADEA-MARE.

Domnulu vecinicieii cu intieptiune

Si-a depinsu puterea 'n marétia minune,

Creandu din nimica totulu maestosu;

Si cu mana tare tóte le direge;

Nici iadulu nu pôte peste sant'a-i lege;

Totulu ei sè pléca de susu pana diosu.

La plinirea vremii p'ale lumii maluri

A diditu cetatea cu eterne valuri

Prin ce se unesce pamentulu cu ceriu.

Bas'a sa-e conceptulu: adevéru-lumina!

Domnulu, candu arata vointia divina,

Descopere 'n taine adencu-i misteriu.

Candu in visulu mintii aparú taine tóte,

Câte 'n nefinire esistu intrupate

Observandu alu santei legi duratu eternu,

Schinteea suprema versata 'n tierina

Nici candu n'a petrunde tain'a cea divina,

Carei toti ingenii se 'nchinu, se prosternu.

Sionulu prin taine cu timpu infloresce

Spre marirea celui, care lu-adumbresce

Su-aripi nevedute si grele de daru.

Voiosu adi Sione! misica-a tale strune!

A Ceriului gloria pe ele resune,

Cá-a trimisu unu Geniu, la santu-ti altaru.

Sentita-a fostu lips'a d'unu Geniu ce scie

Portá 'n frunte crucea. Viersu de bucuria

Din zenitu sunatu-a stingendu lungu-ti doru:

Mirele ti-vine 'mbracatu cu marire,

Insocitu de Muse, ce 'n mistice lire

Spunu, cá-aduce 'n bracia-alu binelui isvoru,

Dupa dile grele vinu dile senine.
 A dorintiei tale profunde suspine
 Au ecou la tronulu de minti necuprinsu.
 Si éca favorulu manei creatórie:
 P'azuru-ti s' ivesce unu mai veselu sóre;
 Prim'a-ver'a hain'a pe plaiu-ti 'si-a'ntinsu.
 Er' a ta multime, cu dorulu rapita
 La viétia lina si mai multiamita,
 Esi de sub norulu grelei asceptari;
 Pastoriulu sub scutulu carui va renasce,
 Cu anima clara, blandu vine-a-o pasce
 Cu amoru, dreptate, ceresci inspirari.
 D'acum tie templu, nascutu prin minune,
 Desface-se-o era de dile mai bune
 Ni sioptesce vócea timpului presentu.
 Este profetia de taine divine . . .
 Pe cari viitoriulu sub velu-i le tiene;
 Peste tine plana ochiulu celu prè-santu.
 Saltandu cu spiritulu pornesce 'n miscare
 Ale tale strune, luate sonóre,
 Umplendu orizontulu cu imnulu solenu:
 Ceriulu sè conduca alui Mironu urme.
 Securu, spre salutea multu iubitei turme,
 — In multi ani ferice! — p'acestu santu terenu.

Nobile barbate! ajunsu-ai la tinta!
 Este multu fromosa carier'a santa
 Tie destinata din secli de Dieu.
 Alesu-si-a Domnulu alesii in lume!
 Cà daru va sè verse pe tóte-a loru nrme.
 Si 'ntre-acei ai loculu, Mirone-Archiereu!

Fia-Ti pasii voi'a Treimei divine!
 Atunci alu Teu nume in piepturi romane
 Eterna vietia si-va castigá;
 Atunci, Dieces'a-adiata de sórte
 Spre bine întórta, placutu va sè pórté
 P'armonii de harfe suvenirea Ta!

Asta-di ea 'ncaldita de dulcea sperantia,
 Tienteza 'ncantata ochii la-a Ta fatia.
 Cantandu d'uuu mai mandru prospectu venitoriu,
 Ah! nainte dará! si-urm'a- Ti pastorească
 Flori de nemorire, lauri au s'o 'nvèsca,
 Cà-ci ai de Protectoru naltulu Creatoriu!

In fine primesce, Illustre Parinte,
 Salutarea scósa din animi fierbinte
 A flórei natiunei, ce cu voci intimi,
 Ti-uréza: Viétia lunga 'n fericire
 Spre a gintei fala, a chieseí marire!
 Si spre bucuri'a plapandei junimi!

Obieptiuni si respansuri dogmatico.

1. Dogm'a despre icónele sante.

Ícónele, care se facu in biseric'a a tóta lumea (catolica), au inceputulu si fundamentulu seu in ddiescile scripturi, vedi cartea numeriloru Cap. 21; cartea esirei C. 3. 12. 17. 25. 26. 28 si 31; cartea III. imperat. c. 6; catra Corinteni I. C. 1. v. 4., a judecatoriloru israilteni c. 6; Ezechielu C. 1; Danielu c. 2.

Obieptiunea I. — Nu e iertatu nóue a face chipuri, asia dara nu e iertatu nici icóne a face.

Respunsu. Aicia o vorb'a despre facia si nu despre chipuri càci alt'a e faci'a, si alt'a chipulu. Chipulu dupa st. apost. Pave-
 lu e nimica, càci inchipuesce pre atare Ddieu, carele nu esista;

éra icón'a representa ceva adevératu, càci cea alui Cristosu rep-
 resenta pre Cristosu adevératulu Ddieu alu nostru, a nascatórei
 pre adevérat'a nascatóre de Ddieu; si asia mai departe.

Obiept. II. Déca Ddieu a opritu a face chipuri, de ce, au
 facutu israilteni sieriulu, chivotulu, heruvimii si alte fecie?

Resp. Au facutu acést'a dupa demandatiunea lui Ddieu; insa
 in testamentulu vechiu s'au aflatu icóne, care Ddieu nu le a
 demandatu si totusi sunt ortate, càci s'au facutu intru marirea
 lui Ddieu.

Obiept. III. Cumca Ddieu a opritu a face chipuri, aceea
 scimu; insa cine a demandatu a se face icóne?

Resp. Cristosu apostoliloru sei prin presentarea feciei sale
 in stergura; apostolii prin icón'a nascatórei de Ddieu de dupa
 ap. Luc'a; si apoi dreptu maritórea biserica.

Obiept. IV. Si déca e ertatu a avé icóne, totusi nu e ertatu
 a se inchiná loru.

Resp. Déca e asia apoi de ce nu se cointielegu si luptato-
 rii de icóne? càci Calvinii nu rabda icónele santiloru, éra Lute-
 ranii rabda icón'a carea representa restignirea lui Cristosu, si a
 cinei misteriose; apoi unii pre altii se numescu: eretici. — Deci
 dara dreptumaritórea biserica demanda: ca nu numai se avemu
 icóne, ci si se onoramu icón'a lui Cristosu, a nascatórei de Ddieu
 a altoru santi; si loru a ne inchiná, insa nu ca lui Ddieu, ci ca
 reprezentantiei lui Cristosu Ddieulu nostru, si a santiloru sei.

Obiept. V. Candu a vediutu Avramu pre cei trei calatori
 venindu la elu, carii a fostu Ddieu in trei ipostasuri, óre vediu-
 tu a elu pre insusi Ddieu, séu pre Ddieu in altu modu? Cea din-
 taiu asertiune nu se póte acceptá, càci pre Ddieu nime nu l'au
 vediutu.

Resp. Vediendu Avramu pe cei trei barbati, n'au cunoscutu
 pre Ddieu in trei ipostasuri, ci a disu: Dómné, déca am aflatu
 haru naintea feciei Tale, nu incungiurá pre sclavulu teu; si nu
 a disu: Domniloru nu incungiurati!

Obiept. VI. Candu ne inchinamu lui Ddieu cu capulu pe
 suprafaci'a pamentului, óre inchinamune noi pamentulu, séu lui
 insusi Ddieu? Apoi candu s'au inchinatu Iacobi lui Iosifu pe
 capulu toiagului cui s'au inchinatu?

Resp. Pamentulu nu representa nici o icóna a vreunei fintie
 onorabile, si asia candu ne inchinamu pana la pamentu, nu ne
 inchinamu lui ci lui Ddieu; apoi si toiagulu lui Iosifu a repre-
 sentatu numai puterea data lui dela Ddieu.

Obiept. VII. In intaie adunare apostolésca stá insemnatu:
 asia a placutu spiritului santu si nóua! prin urmare si noi de-
 bue sè ne supunemu decisiunei adunariloru ecumenice. Deci dara
 findu cà adun. ecum. VII. sub Cipronimu a decisu delaturarea
 icóneloru, noi debue sè ne supunemu aceiasi-decisiuni.

Resp. Nu e fiesce care adunare santa, càci si in contra lui
 Cristosu s'au adunatu spre restignirea lui; apoi si ariénii au tie-
 nutu adunari in Antiochi'a si Arimen'a, dar si dioscurianii si
 euthihianii in Efesu; si precum aceste adunari n'au fostu sante
 si legale, asia nu e legala nici acea sub Cipronimu din biseric'a
 Vlahern'a. — Apoi déca nu stá aceea, cà prin icóna onoramu
 pre celu ce 'lu representa, de ce s'au maniatu imperatulu Cipro-
 nimu pre igumenulu Stefanu dela muntele Acsentiei, candu a
 scuiptu pe banulu, pre carele erá insemnata faci'a imperatului,
 si a calcat'o cu picidórele?

Obiept. VIII. De ce se onoramu noi icónele, candu dela ele
 nu potemu avé nici unu folosu; càci a crede, cà densele ar fi
 facátore de minuni e absurd.

Resp. Noi onoramu si portretele unoru ómeni mari, séu a
 consangeniloru nostrii, de si n'avemu dela aceste vr'unu folosu.
 Insa cu totulu altmintrenea stá cu icónele sante; asia scimu, cà
 nepotendu Cristosu a cercetá pre cu totu nepotinciosulu prin-
 cipe a Edesului: Angaru, i-a trimisu icón'a sa pe panza; si de-
 locu ce acést'a a sarutat'o, s'au si vindeca tu (vedi prologulu din
 16. Aug.) — *Selimu* principele Saraceniloru n'au potutu intrá pe
 port'a cetatii imperatesci din caus'a, cà pe aceeași pórtá se aflá
 icón'a nascatórei de Ddieu. — Icón'a nascatórei de Ddieu, tie-
 nendu in bratie pre tenerulu nainte de eternitate, a zugravit'o
 evangelistulu Luc'a, pre carea aretanduo ei, acést'a a eschiamatu:
 Darulu aceluia nascutu din mine, si alu meu sè fia cu acést'a
 icóna.

Obiept. IX. Totu atari minuni potu face si icónele credin-
 tii mincínóse, apoi noi pre acestea nu le onoramu.

Resp. Da, dupa parere se vedu si acelea a face minuni,
 precum a sburatu prin aeru magulu Simeonu; precum se paré a
 face sierpii magiloru din Egipetu; apoi si candu va sosí Anti-
 cristulu, candu multi credintiosi se vor impartási cu elu, credien-
 du falseloru lui minuni.

Mel. Dregheciu.

Onarata Redactiune!

In numerulu 5. a fôiei politice „Albina“ au aparut „Reflesiuni“ la atacurile indreptate in „Osten“ contr'a familiei Mocionesciloru si administratiunei fondurilor comune. Fiinducă la capetulu reflesiuniloru s'au viritu fora scirea si invoirea mea d'oue pasagie; unu-lu suspiciunatoriu de persônele care ar fi scrisu atacurile in „Osten“ si altulu contr'a domnului advocatu Ioanu Popoviciu Desseanu, in interesulu adeverului sum nevoitu a rectifică, că in originalulu Reflesiuniloru, ce l'amu subscrisu dinpreuna cu domnulu Petru Petroviciu, pasagiile ultime dela = incependu pana la finea Reflesiuniloru, nu sunt a le mele, nici nu primescu responsabilitatea pentru ele *). Remanu in Aradu la 7. Februaru 1874.

Ioanu Moldovanu,
contabilulu Epitropiei.

*) Nu te teme că o primesce redactiunea Albinei.

Red.

VARIETATI.

+ Luni in 4. februaru a avutu Consistoriulu nostru diecesanu plenariu din Aradu prim'a sedintia sub conducerea Preasantie Sale parintelui episcopu Mironu Romanul.

Acêsta sedintia ni dade numai decătu o dovêda eclatanta despre intentiunile ce le are Preasantie Sa facia de clerulu si poporulu seu, căci mai multe parochii devenite vacante precum in Jenopolea (Boros-Ineu), Egrisiu, Ohaba-forgaci, Covasintiu, si altele se decretara de reduce. Totu insulu va salută cu bucuria aceste dispuetuni, decă va luă in socotintia, că intre impregiurarile n'ostre de astadi uniculu midilocu siguru pentru regularea parochieloru si imbunirea dotatiunei preotiesci este *reducerea*.

+ Dlu Dr. Ilarie Puscariu profesoru de teologia, carele a insocitu in caletoria la Aradu pre parintele Archimandritu si mandataru metropolitanu Nicolau Pope'a, in 2. Februaru a. c. a intratu in statulu calugarescu la monastirea Hodosiu-Bodrogu-lui, capetandu nume *Ilarionu*. Salutamu cu bucuria pre noulu frate alu nostru si i dorimu succesu in conlucrare la prosperarea bisericei.

*** Senatululu strinsu bisericescu, la care e referinte, precum se scie, redactorulu acestei foi, in prim'a sa sedintia, din 5 februaru a. c. tienuta sub presiedinti'a Prea Santiei Sale, parintelui episcopu diecesanu Mironu Romanul — a pertractu si primirea formula a teologiloru de anulu I-mu, in care sedintia s'a enun-tiatu sustinerea in vigôre a decisului sinodalu din 1873. Nr. 140 respective a celui din 1870. Nr. 105. dupa care „numai atari individi potu fi primiti in institutululu teologicu, cari au absolvitu 8. clase gimnasiale cu succesu bnnu.“

Acêst'a servêscă spre orientare venerabilului publicu cetitoriu, care a fostu sedusu prin reportorii anonimi ai „Albinei.“ Tota plemi'a cu Albin'a e zadarnica; e destulu a observă, că abuserile ce totu mereu le comite prof. Goldisiu, numai de atunci se datêza, decându elu din intemplantare a cadiutu din grati'a Dlui Babesiu.

† (Necrologu). Unu preotu teneru, unu preotu dintre cei mai zelosi si mai inteliginti preoti ai nostri: parochulu Jadaniloru, **Georgiu Morariu**, in etatea de 26 ani, la $\frac{3}{15}$ l. c. cadiu jertfa misiunei sale preotiesci, mutandu-se dela noi la cele vecinice! Trista si durerôsa e scen'a, candu omulu se desparte de lume, dar multu mai trista si durerôsa este ea atunci, candu despartirea e prea repentina, candu omulu e june, candu vieti'a e dulce! Junele preotu Georgiu Morariu, abia pasi in vi'a Domnului, ca unu bunu lucratoriu, abia unu anu si trei luni pastori turm'a lui incredintiata, poporulu Jadaniloru, si elu obositu de misiunea grea a preotiei, carea a implinit'o cu cea mai mare conscientiositate — Tatalu cerescu lu-chiamă la sine, si acum sufletulu lui nobilu odihnesce cu dreptii!

Vieti'a preotului Georgiu Morariu, cu dreptu cuventu se pôte asemenă flôrei, ce dimineti'a infloresce si sér'a se usca! Absolvindu elu clasele gimnasiale aici in Aradu, loculu nescôrei, la anulu 1868 intră in teologia. Ca teologu redactă cu multu zelu fôia „Sperantia“, unde junelui clericu se deschisa unu câmpu acomodat pentru desvultarea talentului seu frumosu. Êr ca preotu scrisse mai multi artiele publicati in „Lumina“.

Aceste pucine trasuri din vieti'a lui scurta, sunt de ajunsu ca noi amicii si cunoscutii se deplangemu pierderea iubitelui nostru amicu si confrate, cerundu-i dela Ddieu odihn'a sufletului si asiedierea lui in corturile dreptiloru!

Tierin'a se-i fia usiôra si amintirea vecinica!

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai. — Proprietatea si editur'a diecesei aradane. — Redactoru respundietoriu **Ionitu Goldisiu**.

CONCURSU

1

pentru statiune invetiatorêscă devenita vacanta din comun'a Cinteiu protopresviteratulu Chis-Ineului cu care sunt incopciate urmatôrele emcluminte:

- 1, in bani gat'a 140 fl.
- 2, pentru cuartirulu scôlei 6 „
- 3, pentru 12, cubule de greu a 10 fl. 120 „
- 4, pentru 6, cubule de malaiu a 6 „ 36 „
- 5, 8 orgii de lemne din care este ase incaldî si scôl'a:

30 centenari de fenu in natura; cortelu liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupă acêsta statiune sunt avisati pana in 3. Martiu a. c, st. v. candu se va tiené si alegerea a-si trimite recur-sele adresate catra comitetulu parochialu la subscrisulu inspec-toru scolariu, pe langa testimoniū că sunt absoluti pedagogi, că au absolvatu 3. Clase normale, testimoniū de cualificatiune si atestatu despre purtarea morala; — Êra pana la diu'a alegerii in vre-o duminica seu serbatôre a-se presentă la S. Biserica de a-si aretă desteritatea in tipicu si cantarile rituali.

Datu in Comlousiu (O.-Sz.-Anna) in 27. Ianuariu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu **Constantinu Popoviciu**, insp. scol.

CONCURSU

1

pentru parochi'a din Draganesci, comitatulu Bihorului proto-popiatulu Meziadului, care stă din 55 numere.

Emolumintele sunt: pamentu de 12 cubule semanatura sê stôlele indatinat.

Doritorii de a ocupă acêsta parochia sunt avisati ca recur-surile loru intocmite conformu statutului organicu, pana in 24. Fauru candu va fi si alegerea se le trimita la subscrisulu in Baitia (Rézbánya).

In contielegere cu comitetulu parochialu **Petru Sabau**, protopopulu tractualu

Concursu.

2

Prin mutarea preotului Ioanu Vusdea, parochi'a din Zimbru devenindu vacanta, pentru deplinirea ei se escrie concursu pana la 17 Februaru a. c. in carea diua va fi si alegerea. Recurentii au a-si tramite recursele loru P. O. D. protopresviteru in Ieno-polea (B.-Jenő).

Emolumintele acestei parochie sunt: $\frac{1}{4}$ sesiune de pa-pamentu, biru dela 120 de case, stôlele indatinat si cuartiru cu gradina.

Zimbru, la 6 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.

Concursu

2

pentru deplinirea parochiei vacante din Rosi'a in protopres-viteratulu Ienopolei, cu carea sunt impreunate $\frac{1}{2}$ de sesiune pamentu aratoriu, biru dela 100 de case, stôlele indatinat si cuar-tiru cu gradina, — prin acêst'a se escrie concursu pana la 10 Febru-ariu a. c. in carea diua va fi si alegerea. —

Recurentii sunt avisati in acestu restimpu a se presentă odata la beseric'a de aici'a, era recursele instruite cu cele nece-sarie a le subterne P. O. D. Protopresviteru tractualu la Ieno-polea (Borosjenő).

Rosi'a, la 1 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.

Concursu

2

pentru deplinirea parochiei vacante din Buhani cu carea sunt impreunate 1 sesiune de pamentu aratoriu, biru parochi-alu dela 80 de case, stôlele indatinat si cuartiru bunu cu gra-dina, — prin acêst'a se escrie concursu pana la 14 Februaru a. c. candu va fi si alegerea. Recurentii sunt avisati in acestu res-timpu a se presentă odata la biserica de aici'a, era recursele instruite cu cele necesarie a le subterne P. O. D. protopresvi-teru tractualu la Ienopolea (B.-Jenő).

Buhani, la 6 Ianuariu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Constantinu Gurbanu**, protopresviteru.

1874.
26.
1878